רוסישע פארשטעהער אין אמעריקא ערקלעהרען די רוסישע סיטואציאן

מיט איינינע טעג צוריק איז ערשיענען אין דער ניו יארק טיימס א בריעף פון איהר רוסישען קארעספאנדענט, און דער שרייבער בעקלאגט זיך דארטען אויף דעם געוואלדיגען כאאס וואס הערשט יעצט אין רוסלאנד, און ער ווייזט אן אז לויט זיין מיינונג וואלט רוסלאנד יעצט בעדארפט האבען א דיקטאטאר מיט אן אייזערנער האנד וועלכער זאל דאס לאנד ראטעווען פון אלע צרות וואס די סאציאליסטען ברענגען אויף איהר.

דער קארעספאנדענט האט געוואגט צו מאכען א הייהע פארוואורפע אין וועלכע ער שטעלט זיך זאגאר ניט אב פון צו מוסרן דאס רוסישע פאלק, ווארום זיי האבען אויסגעלאזט די געלעגענהייט פון צו מאכען דעם גראספירשט ניקאלאי ניקאלאיעוויטש אלס דעם דיקטאטאר און שטארקסטען מאן פון רוסלאנד.

אויף דיעזען מוסר בריוועל איז ערשיענען אן ענטפער אין דער „טיימס“. אונטער דעם ענטפער זיינען אונטערגעשריבען פיער פראמינענטע פערזאנען, בעאמטע פון דער רוסישער זעמסטווא, וועלכע געפינען זיך יעצט אין אמעריקא. דער ענטפער איז זעהר אן אינטערעסאנטער און ער לעזט זיך ווי פאלגט:

רוסלאנד וועלכע האט מקריב געווען מיליאנען פון איהר בעסטער און בליהענדער יוגענד, וועלכע האט אין דיזער שרעקליכער מלחמה געגען דייטשלאנד זיך געשלאגען כמעט ווי מיט בלויזע הענד, נור צוליעב דעם אום צו ראטעווען פראנקרייך און די אנדערע דעמאקראטען פון מערב אייראפא פון א שנעלען אונטערגאנג — אט דיעזע רוסלאנד ווערט יעצט אנגעגריפען פון אייער קארעספאנדענט דאפיר ווייל זי איז יעצט ניט מיליטעריש אקטיוו.

דער קארעספאנדענט אייערער ווייזט אן אויף דער פינאנציעלער שטיצע וואס רוסלאנד האט געקראגען פון ענגלאנד און פראנקרייך, און אויף דער שטיצע וואס ווערט איהר ערשט ערווארטעט פון אמעריקא, און ער דרינגט דערפון אז רוסלאנד איז ניט דאנקבאר גענוג, דאמיט וואס זי איילט זיך ניט אונטער מיט איהר בלוט אלס א פרייז פאר די קעש וואס זי האט געקראגען. דער קארעספאנדענט בעקלאגט זיך ווייטער אז די פיהרער פון דער רוסישער רעוואלוציאן האבען זיך פעהזינדיגט דערמיט וואס זיי האבען ניט געפאלגט זיין עצה ווי אזוי צו ראטעווען רוסלאנד דורך מאכען דעם גרויספירסט ניקאלאי אלס רוסלאנדס מיליטערישען דיקטאטאר.

בלויז איינינע בעמערקונגען וועלען פיליכט גענוג זיין אום צו קלאהר מאכען פאר אייער קארעספאנדענט די האנדלונגען פון דער רוסישער פראוויזארישער רעגירונג, ווי אויך די אלגעמיינע אויפפיהרונג פון דעם פאלק און דער ארמיי.

עס איז אויך ווערטה צו בעמערקען און נעהמען אין אנבעטראכט דאס רוסלאנד בעט ניט פון קיינעם קיין צדקה, און אז זי וועט בעצאהלען יעדען סענט, ווען דאס זאל איהר דארפען אנקומען מיט די גרעסטע שוועריגקייטען, און בעצאהלען די חובות וועט דאס פאלק אליין.

פון דער צווייטער זייט דארף מען אבער געהענקען אז דאס געלד וואס מען האט ביז יעצט געגעבען צו רוסלאנד, האט מען דאס געגעבען צו דער אלטער רוסישער רעגירונג. עס איז אויך א היסטארישער פאקט אז די אלע געלדער וואס די פראנצויזישע רעגירונג האט אזוי ליבעראל און מיט אזא ברייטער האנד געגעבען צו רוסלאנד, איז געראדע געווען אין דער צייט פון נאך דער רעוואלוציאן פון 1905, ווען די רוסישע רעגירונג האט מיט דער הילף פון דיעזען געלד איינפאך דערטרונקען אין טייכען בלוט יענע מענשען וועלכע האבען געקעמפפט פאר פרייהייט און גערעכטיגקייט.

א געוויסע סומע פון דיעזען געלד איז אויך געווען צושטייער אום אויפצוהאלטען די מיטגליעדער פון דער צארישער פאמיליע, איינער פון וועלכע איז טאקע קיין אנדערער ווי דער גרויספירסט ניקאלאי.

וואס אנבעלאנגט וויעדער דער רוסישער ארמיי, פערשפארט מען דאך צו דערצעהלען וועגען דעם ווי אזוי דאס רוסישע מיליטער האט אין די שווערסטע און קריטישיסטע מאמענטען געהאלפען צו אבשוואכען די אנגריפען וואס דייטשלאנד און די אנדערע צענטראלע מעכטע האבען געמאכט געגען ענגלאנד, פראנקרייך, בעלגיום און איטאליען, און זאגאר אין די לעצטע פאאר מאנאטען ווען רוסלאנד לעבט איבער אזא שווערען און ביטערען אינערליכען קריזיס, זיינען דאך די 15 הונדערט מייל פון דעם רוסישען פראנט אזוי גיגאנטיש פערטהיידיגט געווארען, דאס דייטשלאנד האט קיין טריאמף אויף יענעם פראנט ניט געקראגען.

און לויט די לעצטע אינפארמאציאן וואס מיר קריגען יעצט, דערוויסען מיר זיך אויך, אז דייטשלאנד פיהרט יעצט א גרויסע ארמיי צו דעם מזרח פראנט. דאס איז די ארמיי מיט וועלכער מען האט געמאכט א פערזוך צו קריגען א זיעג אויף דעם וועסטערן פראנט.

און עס מוז דאך קלאהר זיין פיר יעדען איינעם דאס צוויי מאנאטען צייט איז ווייט ניט גענוג אום צו מאכען א פאלשטענדיגע ארדנונג אין א לאנד, וועלכע איז אזוי פלוצלונג פערוואנדעלט געווארען פון א מאנארכיסטישער ארדנונג אין א דעמאקראטישער רעפובליק.

דאס ווארט „סאציאליזם“ רופט נאך ביי א געוויסער טהייל פון דעם אמעריקאנעם פאלק ארויס א מין פארשטעלונג ווי וועגען א מין סארט מענשען וועלכע לויפען ארום מיט פלאמען פייער און ווילען פערברענען און פערניכטען יעדע זאך וואס קומט זיי נור אונטער דער האנד. עס ווייזט אויס אז דיזעלבע מענשען האבען זיי דא בעגריסט דעם פראנצויזישען מיניסטער וויוויאני, וועלכער איז אויך א סאציאליסט, אז אין די קאבינעטען פון ענגלאנד, פראנקרייך און איטאליען פערנעהמען סאציאליסטען די אנגעזעהענסטע שטעלען; אז אין דייטשלאנד איז די סאציאליסטישע פארטיי די מעכטיגסטע פארטיי פון פאלק, און אז די סאציאליסטישע פראגראמע איז אנערקענט אלס די קאנסטרוקטיווע און אמת דעמאקראטישע פראגראמע.

אזא קורצע צייט ווי צוויי און א האלב מאנאט קען קוים גענוג זיין אום צו בערעכטיגען אירגענד וועלכען בעאבאכטער ארויסצוזאגען א מיינונג וועגען דעם ווי אזוי אזא גרויסע און מעכטיגע לאנד ווי רוסלאנד דארף זיך יעצט איינארדנען לויט דער מיינונג פון די אונטערצייכענטע וועלכע איז בעגרינדעט אויף א לעבענסלענגליכע ערפאהרונג, און אויף א נאהענטער און גענויער בעקאנטשאפט מיט דעם לעבען און מיט די געזעצע פון אונזער היימאטה וועט דער איינציגער און בעסטער פאקטאר צו ברענגען פריעדען און ארדנונג אין לאנד זיין בלויז די פעריאדישע מיטינגען פון פאלק און דיא פערמאנענטע פערבאנדען פון די פערשיעדענע גרופען און קלאסען, וועלכע וועלען צוזאמענשטעלען יענעם עלעמענט פון וועלכען עס וועט זיך פארמירען דער געווינשטער שטאט. מיר גלויבען דאס זאגאר אהן די עצות פון אייער קארעספאנדענט אין בעצוג צו דער פאליטישער ארגאניזאציאן פון רוסלאנד פערשטעהט נאך דאס רוסישע פאלק איהרע ענד ציעלען און איהר ארבייט פאר א פעראייניגטער דעמאקראטיע. רוסלאנד וועט אימער בלייבען די לעצטע פון די עליים צוריקצוציהען זיך פון קאמפף, און וועט מיט דעם גרעסטען מוטה אויך ווייטער פארטזעצען דעם קאמפף געגען יענעם שונא, וועמעס מאכט רוסלאנד האט שוין ניט איינמאהל פרובירט צו דערשטיקען.

אונטערגעצייכענט אונטער דעם בריעף זיינען די פאלגענדע: פ. מאראזאוו, ר. פאליאקאוו, א. נ. שאכנאפסקי און מ. נ. גאלדענווייזער, וועלכע זיינען אלע מיטגליעדער פון דער רוסישער זעמסטווא, און וועלכע ארבייטען דא אין אמעריקא פאר די אינטערעסען פון דער נייער רוסישער רעגירונג.

משומדים זיינען דאס אומגליק פון שפאניען

סאנט יאגא.

דער סעקרעטער פון דער שפאנישער געזאנדשאפט אין טשילי, מארקין דע דאס פוענטאס האט געהאלטען א רעדע איבער דער טהעמא: די שפאנישע ראסע.

צום שלוס פון זיין פארטראג האט ער געזאגט:

ווען מיר רעדען פון שפאניען קאנען מיר ניט אויסמיידען ניט אנצוווייזען אויף דער שעדליכער ווירקונג וואס די אידען האבען געהאט אין די אלטע צייטען אויף דעם שפאנישען פאלק און פון וועלכער עס קאן זיך נאך ביז היינט ניט בעפרייען.

זיי זיינען געווען די יועצים, די ראטגעבער פון די שפאנישע מלכים, די דאקטוירים און מלוים פון דער שפאנישער קרוין. זייער איינפלוס אויף דער פאליטיק פון לאנד, האט ניט געהאט קיין קלענערע ווירקונג אויף דעם סאציאלען כאראקטער פון פאלק, נאכדעם ווען מען האט זיי אנגעהויבען פייניגען און פערפאלגען און זיינען ארויסגעטריבען געווארען פון דעם לאנד, האט דאס שפאנישע פאלק דערזעהען פאר זיך אט די זעלטענע ערשיינונג. די אידען וועלכע זיינען געווען שטאלץ אויף זייער עהרע, און פערטהיידיגט דעם כבוד פון זייער נאציע, די האבען דאס לאנד פערלאזט, און ניט געוואלט אויסבייטען זייערע איבערצייגונגען, צוליעב א צייטווייליגער פערבעסערונג. געבליבען זיינען נאר יענע אידען אהן אביסע? איינגעלעבע, די געמיינסטע און נידריגע וועלכע האבען זיך צוליעב זייערע פאליטישע קאריערעס צוליעב זייער געלד דורשטיגקייט אויסגעשמדט, און ווייטער געשפיעלט זייער פריקערדיגע ראלע.

די שעדליכע ווירקונג זייערע לעבט נאך היינט צו טאג, אין דעם סאציאלען ארגאניזם פון דעם שפאנישען פאלק. דער פאר ווען מיר זעהען די אלע געמיינהייטען און קריכעריי אין שפאניען מוזען מיר קומען צו דעם שלוס, אז עס לעבען ביי אונז צווייערליי שפאניער, דער שפאנישער איד און דער פעראידישטער. ניט אין דעם שפאנישען קליינבירגער לעבט זייער גייסט, ניט אין דער שפאנישער ארמיי, נאר אין די הויכע פענסטער אין דער אריסטאקראטיע, ציהענדיג ווי אמאל זייערע פעדיענסטען פון דער שפאנישער קרוין.

דאס איז אייגענטליך איינע פון די הויפט אורזאכען וואס האבען געפיהרט צו דער שפאנישער דעקאדענץ, צו דער שפאנישער שפאלטענקייט, נאך היינט צו טאג ליגט אין זייער מאכט די לאנדעס פאליטיק, די בענק, אלגעמיינע שאפטליכע אונטערנעהמונגען.

דעם לעזערס ווינקעל

ווערטהער הער רעדאקטאר!

אלס א שטענדיגע לעזערין פון „זשורנאל“ בעט איך אייך די ערלויבניש אנצורופען דורך אייער צייטונג אונזערע פוילישע אחינו בני ישראל, צוליעב וואס איז דאס אזוי וויכטיג געווען אנצוקליידען זיך אין קריסטליכע מלבושים ביי דער ערעפנונג פון א אידישער תלמוד תורה.

אין אזא וויכטיגען מאמענט ווען הונדערטער אידישע הערצער זענען אפען געווען איינצושעפען אין זיך דעם אידישען גייסט, האט מען זיי געזוכט צו בעגייסטערען זיי מיט מלבושים פון פוילישע קנאזען, פון וועלכער נאציאן אונזערע אידען האבען אזוי פיעל געליטען, און מיר האבען נאך אפילו יעצט געגען צרות פון זיי אויסצושטעהען.

ווארום זאלען אונזערע אידען ניט זוכען צו בעאיינפלוסען אונזערע קינדער, דאס אין דער פרייער קענעדע קענען מיר זיין גוטע אנשטענדיגע אידען, אויסער צייגען די קינדער דאס מיר האבען א רעכט אנצוקליידען זיך אין פרעמדע קליידער.

האבען דען אונזערע אידען ניט מיט וואס צו שטאלצירען אלס א אידיש פאלק און צו דער זעלבער צייט צוציהען די אויפמערקזאמקייט פון אלעמען דורך א אידישער יוני־פארם? פיעלייכט איז אין די דאזיגע מלבושים געווען עפעס א שייכות צו דער אידישער תלמוד תורה, וואס איך האב ניט פערשטאנען, וואלט איך זעהר דאנקבאר געווען די פערזאן, וואס וועט אזוי גוט זיין מיר צו ערקלעהרען דאס.

די נייגעריגע.

געעהרטער הער רעדאקטאר!

איך זעה אז מיין לעצטער בריעף איז געבליבען כקול קורא במדבר וועגען דער בשר כשר פראגע און איך זעה נאך נישט אונזערע רבנים אנהויבענדיג צו טהון, זיי קימערט דאס גאנץ ווייניג. דאך פרעג איך אייך ארטהאדאקסישע אידען פון טאראנטא, אז איהר זעהט אז איהר האט זיך נישט אויף וועמען צו פערלאזען איז ביי אייך רעכט פערשמוציגען אייער טיש מיט טריפה, א פאקט וואס מען האט צוגענומען מיט איניגע וואכען צוריק פלייש פון בוטשער שעפער נישט קיין געזינגעלטע, ווייל דאס איז געווען טריפה, נור דורך איין צופאל האט מען דאס דערזעהן, דאן פערשטעהט זיך וויפיעל פלייש עס פערקויפט זיך בלא יודעים'דיגע.

איך אפעליר צו אייך און זאג אז יעדער איינער פון אייך זאל זאגען: אם אין אני לי מי לי, פעראייניגט אייך איהר ארטהאדאקסישע אידען און פאדערט אויף די רבנים זיי זאלען אויפשטעהן פון זייער לאנגען שלאף און אפלאזען זייערע מיספערשטענדניסע צווישען זיך. דאן וועט עס געהט אין אזא פראגע פון יודענטהום אין בשר כשר האבען מיר געהאט איין שטענדיגען קאמפף. ווען אין פינלאנד זיינען ארויס די אנטיסעמיטען און האבען געוואלט פערבאטען שחיטה, וויפיעל אידען האבען זייערע לעבענס אוועקגעלייגט אום נישט צו לאזען אפשטארבען א טהייל פון אונזער יודענטהום אין דא ווען מיר זיינען אין דער פרייער אמעריקא פערשמוצען מיר אונזערע טישען מיט נבילה, און דאס איז אלעס, ווייל מיר ווארטען יענער זאל מיהן און דער שולד פאלט אויף אונז זעלבסט.

און איך פרעג אייך, פריינדע, מה תענו ליום פקודה?

פרויען! הויבט אן א קאמפף, ווייל כשרות בעלאנגט צו אייך, דאס איז אייער מצוה און אויף אייך פאלט די פראנטווארטליכקייט, און פאדערט אויף אייערע מענער, אז זיי זאלען אייך באהילפיג זיין און אויב איהר וועט אנהויבען וועט איהר געווינען זיעגען, און פערלאזט דאס נישט אויף לאנגע טעג פאר די הויכע פרייזען וואס מען צאהלט פאר פלייש פארערט בשר'ע.

האפענדיג, אז מיינע ווערטער וועלען נישט זיין אומזיסט, דאנק איך פאר אייך,

צבי גרינבלאט

ווערטהער רעדאקטאר!

אין נאמען פון רייזנוואשען און ערציהונגס אנשטאלט בעטען מיר אייך צו פערעפענטליכען אונזער פראטעסט געגען דעם סטייטמענט פון בן יהודה.

מיר אונטערצייכענטע וואס מיר האבען יעצט די עהרע צו זיין בעאמטע פון דיעזען וויכטיגען און הייליגען אינסטיטושאן, די תלמוד תורה יצחק יעקב רייזנעס פון יוקליד עוו. ליגט אויף אונז א הייליגע פליכט צו פראטעסטירען געגען דיעזע פאלשע סטייטמענטס וואס איז געמאכט געווארען פון בן יהודה: ער האט איבערגעגעבען דאס ארימע קינדער ווערען ניט אנגענומען. מיר פערלאנגען פון איהם זאל ער עס איבערצייגען. וועלכעס ארימעס קינד ער עס אין צוריק געשיקט געווארען. מיר עפענען ברייט אונזערע טהירען פאר ארימע קינדער.

ער האט אויך איבערגעגעבען, דאס די פרייזען פאר שכל למוד זיינען צו גרויס דאס איז אויך ניט אמת. עס זענען דא קינדער וואס צאהלען 50 סענט א מאנאט 75 סענט, $1.00 און $1.25 א מאנאט. עס זענען אויך דא וואס צאהלען $1.50 און $2.00 א מאנאט, אבער 85 פראצענט איז פון קלענערע פרייזען.

ער האט אויך איבערגעגעבען אז די תלמוד תורה פיהרט פריוואט פערזאמלונגען. זאל דער שרייבער זיך ניט בעליידיגען, ווען מיר וועלען זאגען, אז דאס איז אויך א שקר. די תלמוד תורה פאר דעם יאהר צייט וואס זי עקזיסטירט האט שוין געהאט דריי עלעקשאנס פאר בעאמטע, און דאס איז געטהאן געווארען דורך אדווערטייזונגען אין דער פרעסע, און דורך בריעף. אלע וואך ווערען געהאלטען עקזעקוטיווע מיטינגען, און אויך גאנץ אפט ווערען געהאלטען מעמבער מיטינגען, וואס ווערט גערופען ביי לעטערס, ניט נאר צו מעמבערס, נור אויך צו אלע פאטערס וואס זייערע קינדער לערנען אין דער תלמוד תורה, און דאס קען ניט גערופען ווערען פריוואט מיטינגס.

עס איז אויך ניט אמת, אז נאך א מיטינג האט מען פערזוכט פון ביטערין טראפען, און אזוי ארום איז ארויסגעקומען פאליציי און ראדורף איז ארויסגעקומען די מסירה. אויסער ביים ערעפנונג פון דער תלמוד תורה און חנוכה עקזאמענייישאן פון רב גארדאן חזן מארגליות און אטענעזאהן האט מען דא קיינמאל ניט קיין טעם געווען.

האפענדיג אז איהר וועט פערעפענטליכען אונזער סטייטמענט, פערבלייבען מיר.

פרעזידענט און קאמיטע.

פון דעם אידישען נאציאנאל פאנד

די גאנצע סומע סובסקריבשאנס צום אידישען נאציאנאל פאנד אין חודש אפריל האט אנגעטראפען 111,226 פראנק וועלכע איז אנגעקומען פון פאלגענדע לענדער:

עסטרייך 30,486 פראנק
נארט אמעריקא 22887 פראנק.
רוסלאנד 16,283 פראנק
פוילען 16108 פראנק
דייטשלאנד 14199 פראנק
האלאנד 2956 פראנק
בולגאריען 2264 פראנק
ענגלאנד 1714 פראנק
שווייץ 1356 פראנק
דרום סלאווישע לענדער 1409 פראנק
ניו זעלאנד 580 פראנק
אונגארן 465 פראנק
דענעמארק 440 פראנק
עגיפטען 298 פראנק
שוועדען 89 פראנק
פראנקרייך 50 פראנק.

נחלה נדבות

די דירעקטארען פון אידישען נאציאנאל פאנד האבען אין דער לעצטער צייט אנגעפאנגען א טהעטיגקייט אין מאנכע לענדער מיט דעם צוועק צו זאמלען א גרויסע סומע קאפיטאל כדי צו רעאליזירען דעם קאלאניזאציאנס פלאן נאכדעם ווי פריעדען וועט ווערען צוריק איינגעשטעלט. פאר דיעזען צוועק זיינען בעשטימט געווארען צוויי מינים נדבות וועלכע ווערען אנגערופען „נחלה נדבות“ און דער פרייז איז בעשטימט אויף פינף טויזענד פראנק 200 פונט, $1000. די דאזיגע דורכשניטליכע סומע איז נייטיג צו קויפען לאנד גענוג פאר איין פאמיליע צו בעוואוינען.

די בעלגישע ציוניסטישע פעדעראציע וועלכע האט לעצטענס געהאלטען א פערזאמלונג האט איינשטימיג אנגענומען פאלגענדע רעזאלוציע אין פערבינדונג מיט דער איבערגעדרעקטער טהעטיגקייט.

„די פערזאמלונג פון דער בעלגישער ציוניסטישער פעדעראציע וועלכע איז אבגעהאלטען געווארען אין שעווענינגען דעם 29־טען אפריל 1917 נאך דעם ווי עס איז אויסגעהערט געווארען מר. אטינגערס אבהאנדלונג וועגען „אידישער נאציאנאלער קאלאניזאציאן“ זאגט זיך ארויס צו זיין איינפערשטאנען מיט דיזען אפיעל פאר צובערייטען בעצייטענס דאס דורכפיהרען דעם פלאן אויף א גרויסען מאסשטאב פון נאציאנאלער קאלאניזאציאן, אויף דער היסטארישער ערד פון דער אידישער ראסע אין פאלעסטינא.

די פערזאמלונג בעטראכט דאס צו זיין איינע פון די וויכטיגסטע אויפגאבען פון די ציוניסטען ביי דער איצטיגער צייט ארצובערייטען גרויסע געלד קוועלען וועלכע זאלען זיין באשטימט פאר דעם צוועק צו קויפען לאנד פאר דעם אידישען נאציאנאל פאנד אלס דער ארגאן פון דער ציוניסטישער בעוועגונג וועלכע איז געשאפען געווארען פאר דיעזען צוועק. די פערזאמלונג האט אויך בעשלאסען צו פארמירען א „נחלה קאמיטע“ פון דער בעלגישער פעדעראציע וועמעס אויפגאבע עס וועט זיין צו זאמלען גרויסע געלד סומען אויף צו קויפען לאנד דורך דעם אידישען נאציאנאל פאנד.